

FANOVAR

То ҷаҳон буд аз сари одам фароз,
Кас набуд аз роҳи дониш бениёз

Фановар

Наشريяи Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон

13 декабри соли 2016

№6 (52)

Ҳар кас, ки надорад
ба ҷаҳон меҳри ту дар дил,
Ҳаққо, ки бувад тоати ӯ
зоёу ботил.
(Ҳофиз)

Адабиёт воситаи муҳимтарини инъикоси воқеият мебошад. Тавасути ин абзори аҳамиятнок, ки инсоният дар давоми ҳаёти бошууронаи худ рӯи кор овардааст, асрҳои аср онро сайқал додааст, мукамал гардондааст, паҳлуҳои гуногуни ҳаёти ҷамъияти тадқиқ, таҳқиқоти таърихӣ амиқ баҳогузори ва пешкаши ҷомеа мегарданд. Ҳамзамон, тафаккури адабӣ воситаи маънавие мебошад, ки ба ҳақиқат аз нуқтаи назари истилоҳ ва мафҳумҳои бадеӣ наздик мешавад. Замоне ки воситаҳои дигари тадқиқу тафсири дар арҷгузори воқеият, чараёни дарки ҳастӣ, инъикоси паҳлуҳои гуногуни реалият мушкили мекашанд, сухани бадеӣ онро ба уҳдаи худ мегирад. Маҳз ба ҳамин хотир, ҳаёли бадеӣ "воситаи мукаммали дарки воқеият" (В. Шеллинг) номида шудааст.

Беҳтарин асаре, ки инсон офаридааст, дар бораи ҳуди Инсон аст. Дар он кӯшишҳо, бурду бохтҳо, саранҷом дастовардҳо - фаёлияти Инсон, манзалати ин бузургтарин, мукамалтарин офаридаи табиат дар ҷойи аввал меистад. Ба андешаи Арасту, "Ҳаёт - амал (energeia) аст. Амал ҳаёт аст" (Аристотель. Сочинения в четырех томах. Том 4, М., "Мысль", 1983, с. 31). Берун аз фаёлият, Арасту наметавонад таъйиноти одамро тасаввур кунад. "Олитарин таъйиноти инсон, хушбахтӣ овардан, неки офаридан аст" (ниг. Ҳамон ҷо, саҳ. 31). Вақте ки Арасту дар бораи шахсияти бузург андеша меронад, мунтазам нисбат ба ҳамин ду истилоҳ тавачҷуҳи хо-нандаро сидқан ҷалб кардани мешавад: "фаёлият" ва "накукорӣ". Маълум аст, ки бани Одам аз нафаси аввал то охир банди амал аст. Аммо Арасту мафтуни Инсонест, ки амалаш бо неки, накукорӣ, судмандӣ барои Инсон ва Инсоният тавъам мебошад: "Олитарин накуй,

ДОСТОНИ ҶАВОНМАРДӢ БАЪЗЕ АНДЕШАҶО ОИД БА МАНЗУМАИ НИҶОНИ "ДАР СИТОИШИ ПЕШВОИ МИЛЛАТ"

агар он бо олитарин шакли фаёлият - накукорӣ мутаносиб бошад, камоли қаноатмандӣ ва хушбахтӣ аст" (Ҳамон ҷо, саҳ. 32).

Адабиёти тоҷик ҳамчун далели муътамад, яке аз қадимтарини халқҳо будани миллати моро нишон медиҳад. Анъана, урфу одат, ҷаҳонбинӣ, тарзи тафаккур, муносибат ба Ватан, ҷомеа, оламу оламиён ва ҳаводис, навъи муассири таърихигори ин миллати қадимӣ мебошанд. Беҳтарин рӯйдодҳои таърихи миллати тоҷик дар адабиёти илмӣ ва албатта, бадеии хаттию шифоҳӣ, аз аср ба аср гузашта, то ба мо расидаанд. Ба ташак-

кули ҷаҳонбинӣ, шуури миллии мо ва ҳамчун натиҷа, ба муайянкунии мавқеъ ва тасмимгириҳои сиёсии миллат таъсиргузор будаанд. Ҳамин тариқ, адабиёт яке аз муҳимтарин омилҳои ҳештаншиносӣ, шаклгирии шуури сиёсӣ, истиқлолияти давлати миллии мо маҳсуб мегардад. Маҳз тавассути каломии бадеӣ, миллат аз ватанхоҳӣ, қаҳрамонӣ, ҷонфидоии бузургтарин фарзандони хеш огоҳ шудааст. Спитамен, Деваштич, Абумуслими Хуросонӣ, Муқаннаъ, Маҳмуди Тороби, Темурмалик, Восеъ ва даҳҳо абармардони дигар тавассути таҳқиқи таърих-нависон, образҳои офаридаи шои-

рон ва ҳуди мардум дар ёдҳо нақш бастанд. Миллати куҳанбунёдро дар муқобили селоб ва офатҳои таърих, ҳамчун кохи бегазанд ҳифз кардаанд.

Накукориро Арасту бо истилоҳи "eudaimonia" ифода кардааст, ки "eu" - "неки" ва "daimon" маънои "худовандӣ" - ро дорад. Чун Худованд ҳам вақт пуштибони амали неки ва шахсиятҳои некиришт аст, ба ёди онҳост. Инсон ҳам дар фикри Худованди Бузург аст. Аммо "Онон, ки талабгори Худоед, Худоед, Берун зи шумо нест, Шумоед, Шумоед" (Ҷалолуддини Балхи). Тафаккури Инсон доимо ба он дакка

меҳуррад, ки Инсон неки беҳтарин сифатҳои Худовандиро дорост. Худованд барои Инсон аст. Яъне Осмон ба хотири Замин арзи вучуд мекунад. Ин андешаи малакутиро таҷрибаи инсонӣ дар номгузори фарзанди хеш ва топонимика ҳам барҷаста инъикос кардааст.

Достони "Дар ситоиши Пешвои Миллат" (Ҳафтаномаи "Тоҷикистон", № 45 (1191) аз 9 ноябри соли 2016, саҳ. 13) аз ҷумлаи манзумаҳои ҳаёти яке аз бузургтарин абармардони асри ХХI, Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон бахшида шудааст.

Асар қисмате аз қорнамоиҳои ин шахсияти воқеан таърихино тавасути имконоти бадеӣ тасвир намунадааст. Роҳи тайкардаи ӯро тӯли 25 соли давлатдорӣ, ба тарзи муъҷаз, дар доираи 55 байт, ба риштаи назм кашидааст. Достон бо матлаи

**Агар гӯем шоҳаншоҳи
давронӣ, ту меарзӣ,
Барои тоҷикон пайгоми
Яздонӣ, ту меарзӣ.**

огоз мегардад.

Дастоварде, ки аз ҳама бештар тавачҷуҳи шоирро ҷалб намунадааст, муносибати қаҳрамони ӯ ба тақдир таърихи миллати тоҷик мебошад. Таҳлили сарнавишти басо мураккаб ва фоҷиабори Тоҷикистон, муаллифро муътақид сохтааст, ки яке аз сабабҳои аслии парешонии онро - омилҳои хориҷӣ шуморад. Ва раҳой бахшидани давлатро аз мақсади нопоки аҷнабиён, хизмати ҷонфидоёнаи Сарвари муаззами миллати менадод.

**Парешон халқи тоҷик буд
зи дасти аҷнабӣ, аммо,
Раҳо кардӣ Ватанро
аз парешонӣ, ту меарзӣ.**

Ҳамзамон, муаллиф эҳсос мекунад, ки хурофотпарастӣ ва ҳамчун натиҷаи он гумроҳшавии як кишри ҷомеа, аз таҳдидҳои ҷиддӣ дар муқобили амну осоиши мардум мебошад. Ин тоифа бештар рӯҳияи

(Давомаш дар саҳ. 2)

ОМИЛҶОИ ПЕШГИРИИ ШОМИЛШАВИИ ҶАВОНОН БА ҶИЗБУ ҶАРАКАТҶОИ ИФРОТГАРО

6-уми декабри соли ҷорӣ тибқи нақша-ҷорабиниҳои муштараки Раёсати мубориза бар зидди ҷиноятҳои муташаккили Вазорати корҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон (РМЗҶМ ВКД ҶТ) ва департаменти тарбияи Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон воҳӯрии намоёндагони раёсати зикргардида бо устодону кормандон ва донишҷӯёни донишгоҳ дар мавзӯи "Сабабу омилҳои шомилшавии ҷавонон ба ҷизбу ҷарақатҳои ифротгарӣ ва оқибатҳои терроризму экстремизм" баргузор гардид.

Воҳӯриро ректори донишгоҳ Амонзода Илҳом Темур ҳусни огоз бахшида, меҳмононро ба аҳли то-

лор муаррифӣ кард ва суханро ба сардори РМЗҶМ ВКД ҶТ Абдуллозода Сафило Азизуло дод.

Полковник Абдуллозода С.А. зимни маърузааш аз ҷумла қайд намуд, ки мақсади асосии воҳӯрии имруза баланд бардоштани савияи дониши ҳуқуқӣ, пешгирии ҷинояткорӣ, фаҳмондадиҳии сабабу омилҳои шомилшавии ҷавонон ба ҷизбу ҷарақатҳои ифротгарӣ, оқибатҳои терроризму экстремизм ва мустаҳкам намудани ҳамкорӣ бо устодону кормандон ва донишҷӯёни донишгоҳ мебошад.

Терроризм ва экстремизм, - гуфт ӯ, - падидаи иҷтимоии бисёрҷабҳа буда, пешгирӣ ва решакан намудани он на танҳо вазифаи кормандони мақомоти ҳифзи ҳуқуқ, балки қарзи шаҳрванди ҳар як сокини Тоҷикистон мебошад.

Қоршиноси динии кишварҳои Осиёи Марказӣ Абдуллои Муҳаққиқ низ дар баромади худ дар хусуси гурӯҳҳои ифротӣ-террористии "Салафия", "Боқоҳарам", "Давлати баном Исломи" маълумоти муфассал дода, бо далелҳои дақиқ аз оятҳои "Қуръон" исбот намуданд, ки гурӯҳҳои "Салафия" душмани дини мубини ислом мебошад ва ҷавонорро ба дӯст доштани ватани азиза-

мон - Тоҷикистони соҳибистиқлол, ифтихори миллӣ, боз ҳам мустаҳкамтар намудани ваҳдати миллӣ, аз даст надодани зиракию хушёрӣ сиёсӣ даъват намуданд.

Дар хотимаи ҷамъомад ректори донишгоҳ Амонзода Илҳом Темур ба меҳмонон барои иштирокшавон дар ҷунин як воҳӯрии судманд изҳори сипос намуда, онҳоро бовар кунанд, ки ҳайати устодону кормандон ва донишҷӯёни донишгоҳ, ки сиёсати оқило-

нао хирадмандонаи Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмонро ҳамеша ҷонибдорӣ мекунад, корҳои фаҳмондадиҳиро дар байни донишҷӯёни донишгоҳ минбаъд низ пурзӯр намуда, баҳри дар амал татбиқ намудани ин сиёсат кӯшишу ғайрати бештар ба харҷ медиҳанд.

Р. Масъуд

ВОХҶҶРИИ СУДМАНД

Тибқи нақшаи кории департаменти тарбия 21-уми ноябри соли қорӣ дар толори асосии Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон воҳӯрии кормандони мақомоти ҳифзи ҳуқуқи ноҳияи Фирдавсӣ бо устодону кормандон ва донишҷӯени донишгоҳ баргузор гардид.

колатдори калони оперативӣ дар Раёсати мубориза бар зидди қиноятҳои муташаккиро ба ҳозирин муаррифӣ намуд.

Маҳмадзода Рамазон дар назди аҳли толор баромад карда, қайд намуд, ки кишвари азизи мо - Тоҷикистон ба шарофати қаҳду талашҳои беандозаи

пешрафти илму техника ва шукуфоии кишвари азизамон ҷавонон, ки ояндасози имрӯзу фардои мамлакатанд, нақши муассир доранд.

Вале мутаассифона, бархе аз ҷавонон ба ҷои шуқрузорӣ аз тинҷию амонӣ ва ободию осоиштагии мамлакат, ба ҳар гуна ҳизбу ҳаракатҳои террористию ифротгаро шомил гардида, даст ба амалҳои зишту нопок мезананд, ки ин ҳаргиз нобахшиданист.

Исҳоқ Шарипов низ бо мисолҳои мушаххас аз амалу рафторҳои номатлуби ин қабил ашхос ёдовар шуда, донишҷӯенро ба ватандӯстӣ, ифтихори миллӣ ва арҷгузорӣ ба муқаддасоти кишвар даъват намуд.

Дар хотимаи ҷамъомад Зарина Юсупова аз хусуси роҳҳои пешгирии шомил нашудани ҷавонон ба ҳизбу ҳаракатҳои ифротгаро, тақлидкорӣ баъзе занону ҷавондухтарон ба фарҳанги гайр, алалхусус аз ҷониби онҳо ба бар кардани сару либоси ба мардуми мо бегона ва дигар зуҳуроти номатлуб ҳарф зада, меҳмононро бовар кунонд, ки донишҷӯени донишгоҳ сиёсати оқилонаю хирадмандонаи Пешвои миллатро дастгирӣ намуда, баҳри рушду нумуи кишвари азизамон аз ҳарвақта дида ҷидду қаҳди бештар ба ҳарҷ меҳанд.

Шукрона Шарифова,
донишҷӯи курси 4-уми ихтисоси 1-25010410т

СЕМИНАР-МАШВАРАТИ МУФИД

Чанде пеш дар Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон бо иштироки донишҷӯдухтарон ва занони фаъоли донишгоҳ семинар-машварат дар мавзӯи "Зан - роҳбар" дар асоси барномаи давлатии "Тарбия, интиҳоб ва ҷобачогузории кадрҳои лаёқатманд аз ҳисоби занону духтарон" гузаронида шуд, ки дар он директори муассисаи давлатии "Маркази худшиносии бонувон дар шаҳри Душанбе" Зухро Мирзоева ва мудири шуъбаи қор бо занон ва оилаи назди мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии ноҳияи Фирдавсӣ Зухро Кузибоева иштирок доштанд.

Семинар-машваратро муовини ректор оид ба тарбия Заррина Юсупова оғоз намуда, меҳмононро хайрамақдам гуфт ва дар атрофи масъалаҳои оила, сиёсати гендерӣ ва нақши занону духтарон дар пешрафти ҷомеа, саҳми онҳо дар вазифаҳои роҳбарӣ ба таври мухтасар суҳанронӣ кард.

З. Мирзоева ва З. Кузибоева дар баробари нақши арзандаи занон дар пешрафти ҷомеа, инчунин аз хусуси хушунат, зӯрварӣ дар оила ва дигар амалу рафторҳои, ки боиси поймол гардидани ҳуқуқҳои занон ва вайроншавии оилаҳо мегарданд, ҳарф зада, таъкид намуданд, ки занону духтарони мо пеш аз ҳама, бояд соҳибмаълумот ва ҳунарманд бошанд, то ки дар зиндагӣ ба мушкилиҳоро рӯ ба рӯ нашаванд. Сабру таҳаммулро пеша кунанд ва дар ҳалли масъалаҳои оила ва оиладорӣ мулоҳизакор бошанд.

Замира Ваҳҳובהва,
донишҷӯи курси 3-юми ихтисоси 1-25010410

Ҷамъомадро муовини ректор оид ба қорҳои тарбиявӣ Зарина Юсупова ҳусни оғоз бахшида, меҳмонон: Маҳмадзода Рамазон, сардори шуъбаи мубориза бар зидди хариду фуруши одамон дар Раёсати мубориза бар зидди қиноятҳои муташаккил, подполковники милиса, Шарипов Исҳоқ Иброҳимович, муовини сардори шуъбаи зикргардида, полковники милиса, Шаҳидов Раҳим, майори милиса ва Шарифзода Бехрӯз, ва-

Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти маҳбуи кишварамон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон, ки саҳмашон дар таъмини сулҳу субот ва рӯз то рӯз пойдору мустақкамтар гардидани ваҳдати миллӣ беназир аст, дар тамоми соҳаҳо ба дастовардҳои назаррас ноил гардида, обрӯю эътибораш дар арсаи байналмилалӣ афзуда истодааст.

Мусаллам аст, ки гуфт ӯ, дар

ТАШКИЛИ ТАҶРИБАОМЎЗИИ ДОНИШЉЎЕНИ ФАКУЛТЕТИ ТЕХНОЛОГИЯ ВА ДИЗАЙН

Тибқи Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бояд ҳамаи қорҳои саноатии мамлакат, новобаста аз шакли фаъолиятшон донишҷӯенро аз рӯи самти таҳсил ва ихтисос барои гузаштани таҷрибаомӯзии шиносӣ, истеҳсоли қабул намоянд.

Дар робита ба ин масъала, кафедраҳои тахассусии ФТД бо қорҳои саноатии кишвар, аз ҷумла ҶММ-и "Иттиҳодияи истеҳсолии нассоҷии тоҷик", Агентии "Тоҷикстандарт", ҶММ

ла, яъне таҷрибаомӯзии донишҷӯен садорати ФТД кӯшиш ба ҳарҷ меҳад, ки дар оянда низ шартномаҳои ҳамкорииро бо дигар қорҳои саноатии мамлакат ба роҳ монда, ба ин васила сифати таҷрибаомӯзиро беҳтар ва донишҷӯенро бо таҷрибот ва технологияҳои нави муосир шинос намоянд.

Дар акс: таҷрибаомӯзии шиносӣ дар ҶММ-и "Чунтай- Данғара".

Ҷамроз Соибов, донишҷӯи курси 4-уми ихтисоси 1-54010104

Дар Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон маҳфилҳои зиёди илму техникаи ва фарҳангӣ фаъолият мекунанд, ки яке аз онҳо маҳфилҳои "Эҷоди техникаи" мебошад.

Маҳфил таҳти роҳбарии устоди собиқадор Хусравов Ҷангибек Хусравович фаъолият намуда, дар он донишҷӯен ба омӯзиши асбобҳои ҷенкунии муосир шинос шуда, онро дар қорҳои инноватсионӣ истифода мебаранд.

ТАШКИЛОТИ ИБТИДОИИ ҲИЗБҶ БА КУМИТАИ ИҶРОИЯИ ИБТИДОИИ ҲИЗБҶ ТАБДИЛ ЁФТ

30-уми ноябри соли ра- вон дар толори Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон ҷаласаи ҳизбӣ баргузор гардид, ки дар он дар баробари аъзоени ташкилоти ибтидоии ҳизбии "Фановар"-и ДТТ раиси Кумитаи иҷроияи ҲХДТ дар ноҳияи Фирдавсӣ Саидали Асоев ва қорманди ҳамин кумитаи Файзиғул Шералиева иштирок доштанд. Ҷаласаро муовини раиси ташкилоти ибтидоии ҳизбии "Фановар"-и донишгоҳ Н. Хусейнов қушода, қайд намуд, ки ташкилоти ибтидоии ҳизбии донишгоҳ, ки сарвари онро аз соли 2008 то имрӯз профессор Шохӣён Нуралӣ Набот ба уҳда дошт, қорҳои зиёдеро ба сомон расонд ва дар татбиқи Барномаи ҳизби мазкур саҳми сазовор гузошт. Аз ҷумла, гуфт ӯ, сафи аъзоени ҳизб аз 43-нафари соли таъсисёбии ташкилот ба 1023 нафар расонида шуд.

Бо сабаби ба дигар қор гузаштани Шохӣён Нуралӣ Набот, суҳанашро давом дода, гуфт Н. Хусейнов, моро зарур аст, ки раиси нави ташкилоти ҳизбӣ ва аъзоени онро интиҳоб намоём. Бо ин мақсад ӯ суҳанро ба раиси Кумитаи иҷроияи ҲХДТ дар ноҳияи Фирдавсӣ Саидали Асоев дод. С. Асоев зимни суҳанронӣ аз саҳми калони ташкилоти ибтидоии ҳизбии "Фановар" таҳти сарвари Шохӣён Н.Н. изҳори қаноатмандӣ намуда, иброд дошт, ки дар ҳақиқат аъзоени ташкилоти ибтидоии ҳизбии "Фановар" дар тамоми қорабиниҳои сиёсӣ фарҳангии ноҳияи Фир-

давсӣ фаъолона ширкат меварзанд.

Сипас ӯ номзадии ректори донишгоҳ Амонзода Илҳом Темурро ба ҳайси раиси Кумитаи иҷроияи ҳизбии "Фановар" пешниҳод намуд, ки аз тарафи тамоми аъзоени кумитаи ҳизбӣ қонибдорӣ карда шуд. Дар ҷаласа аъзоени Кумитаи иҷроияи ҳизбии "Фановар"-и донишгоҳ низ интиҳоб карда шуданд. Аз ҷумла, Наҷмиддин Хусейнов муовини раиси Кумитаи иҷроияи ҳизбии "Фановар" интиҳоб гардид.

Раиси Кумитаи иҷроияи ибтидоии ҳизбии "Фановар" Амонзода И.Т. ба раиси Кумитаи иҷроияи ҲХДТ дар ноҳияи Фирдавсӣ Саидали Мадалиевич ва аъзои Кумита барои бовариашон изҳори сипос намуда, иброд дошт, ки тамоми кӯшишу ғайраташро баҳри дар амал татбиқ намудани дастури супоришҳои Раиси Ҳизби Халқии Демократии Тоҷикистон, Асосгузори сулҳу Ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти маҳбуи кишварамон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон, инчунин татбиқи барномаи ҲХДТ ва ба

яке аз ташкилотҳои бонувону кишвар табдил додани Кумитаи иҷроияи ибтидоии ҳизбии "Фановар"-и донишгоҳ ҷидду қаҳд менамоянд.

Барои амалӣ гардидани ин мақсад, гуфт Амонзода Т.И., ҳар яки моро зарур аст, ки дар қорҳои кори худ бо дасту дили пок барои пешрафт ва ободию шукуфоии кишвари азизамон софдилона меҳнат кунем. Ҳар як аъзои ҳизб, яъне донишҷӯ бо дониши хубу аъло ва ахлоқи намунавӣ, устодону қормандон бошанд, бо фаъолияти баланди илму меҳнатӣ ва ташаббусқорӣ намунаи ибрати дигарон бошанд.

Дар хотимаи ҷаласа декани факултети муҳандисию технологӣ Файзали Бобоев ва декани факултети иқтисодии таҳсилоти миёнаи умумӣ Абдураул Сатторов барои боз ҳам хубтар ба роҳ мондани фаъолияти Кумитаи иҷроияи ибтидоии ҳизбии "Фановар" андешаҳои қолиб баён карда, ба ҳайати нави он барору қомебиҳо таманно намуданд.

Н. Гулбекова, мудири шуъбаи фарҳангӣ-тарғиботи ДТТ

Физика фанест, ки қонунҳои табиатро меомӯзад. Физика бо фанҳои математика, химия, астрономия, электротехника, радиотехника, кибернетика, биология ва ғайра алоқа дорад ва дар байни илмҳои табиатшиносӣ яке аз ҷойҳои муҳимро ишғол менамояд. Дар асоси Физика илмҳои дигар, сохторҳои назариявӣ, усулҳои таҷрибавию амалии худро бунёд месозанд. Ин аст, ки соҳаҳои бисёри ҳамсарҳад - химияи физикӣ, биофизика, геофизика, астрофизика ва монанди инҳо ба миён омадаанд. Аз ин рӯ, дар байни илмҳои гуногуни табиатшиносӣ худуди муайяне муқаррар кардан душвор аст. Ғайр аз он физика бо техника робитаи зич дорад: аз як тараф асоси назариявӣ рушди техника бошад, аз тарафи дигар, талаботи техника боиси инкишофи физика мегардад. Чунончӣ, агар қисмати пештар тараққикардаи физика - механика барои қонунҳои гардондани

КИТОБИ НАВ

эҳтиёҷоти техникаи сохтмон ва техникаи ҳарбӣ ба вучуд омада бошад, кашфиёти ҳодисаи индуксияи электромагнитӣ дар физика сабабгори бунёд ва инкишофи электротехника шуд. Омӯзиши равандҳои электромагнитӣ радиотехникаро ба миён овард. Татбиқи мошинҳои ҳароратӣ боиси тараққиёти қисмати дигари физика - термодинамика гардид. Кашфи ҳодисаи радиоактивият техникаи ҳоло дар инкишофбудаи ядроиро ба вучуд овард, ки он дар навбати худ барои ташаққули физикаи зарраҳои элементарӣ замина гузошт.

Дар китоби тозанаши устодони донишгоҳи Ч. Хусравов, Х. Бобоев, Қ. Самиев, ки онро нашриёти ҚДММ «Баҳманрӯд» аз ҷоп баровардааст, оид ба қисмҳои физика маълумоти мухтасар оварда шудааст. Китоб дастури муфидест барои хонандагони мактабҳои таҳсилоти миёна, умумӣ ва донишҷӯёни макотиби олии тахассусии ғайрифизикӣ.

РЕЗИШИ МҶҶ ВА ПЕШГИРИИ ОН

Резиши мӯй сабабҳои гуногун дорад, аз ин рӯ барои аниқ кардани он аввал аз ташхиси тиббӣ гузаштан лозим аст. Дар як шабонарӯз рехтани то 40 тор мӯй мумкин аст, вале аз он зиёд резад, дарҳол аз пайи табобаташ шудан лозим. Агар саломатияшон хуб бошад, пас маълум мешавад, ки шумо мӯйҳоро нодуруст нигоҳубин кардаед. Пеш аз ҳама аз истифодаи шампунҳои гуногуну моддаҳои рангкунанда ва фен худдорӣ намоед. Тарзи ҳаёти солимро пеша карда, хобу истироҳататонро ба тартиб оред. Зеро беҳобӣ ва серкории беистироҳату сари вақт хӯрок нахӯрдан ҳам метавонад боиси чунин нороҳатӣ гардад.

Инак, чанд маслиҳат:

Решаи мушхоро шуста, аз ғӯштқимакунак ё молиш гузаронеду баъд шарбаташаро ҷабда гиред. Шарбати ҷудокардаатонро ба пӯсти саратон молед. Ин амалро метавонед дар як моҳ ду - се маротиба такрор кунед.

Агар равғани мушхор (репейное масло), равғани беданҷир (касторовое масло) ва равғани зайтунро ба пӯсти саратон молед, он пӯстатонро физо бахшида, решаи мӯйҳоро мустақкам мегардонад ва резиши мӯйро кам мекунад. Ин амалро дар як моҳ чанд маротиба такрор кардан лозим.

Барои табобати резиши мӯй аз намаки ошӣ низ истифода бурда мешавад. Барои ин чанд дақиқа қабл аз саршӯй намаки оширо ба пӯсти саратон молед.

Ду қошук мугчаҳои сафедорро бо як истакон равғани растанӣ аралаш карда, 7 рӯз дар ториқӣ нигоҳ доред. Давои ҳосилшударо агар ба решаи мӯйҳояшон молед, онҳоро барқарор намуда, резиши мӯйро бар тараф мегардонад.

Хусусияти шифобахшии асал баҳснашаванда аст. Он барои табобати резиши мӯй ҳам фоидабахш аст. Як қошук асалро бо як тухм омехта карда, ба решаи мӯйҳояшон молида саратонро давоми як соат бо сачоқи гарм печонед. Сипас, саратонро бо оби гарм шӯед.

Решаи мушхоро то мулоим шуданаш ҷӯшонид, сипас аз элак гузаронед. Агар ин гиёҳбаро ҳар ҳафта як маротиба ба решаи мӯйҳояшон молед, натиҷаи хуб меҳад.

Як қошукча решаи ҷаъфариро реза карда, ба як қошукча спирти 96 фоиза ва як қошукча равғани беданҷир аралаш карда, ба пӯсти саратон молед, резиши мӯйро боз мегаронад. Муҳлати табобат 15 рӯз.

Пиёзро аз молиш гузаронида, онро ба пӯсти саратон молед, резиши мӯйро қатъ мегардонад.

Дар ҳолати резиши аз ҳад зиёди мӯй се қошук решаи шамшерғиёх (аир) -ро ҷӯшонид, пеш аз истифода ба он ним литр сиркои хонагӣ аралаш қада, агар ба ҷои шампун бо он сар шӯянд, зуд шифо мебахшад.

Дар охири ҳамаинро гуфтанием, ки воситаи аз ҳама хуби бартараф кардани резиши мӯй ин ҳино мебошад, ки ҳам фоидабахш аст ҳам рангаш барои баъзе бонӯҳо писандида.

Истифода аз маслиҳатҳои дар боло зикршуда шуморо ба орзуяшон хоҳад расонид. Дар натиҷа мӯйҳои солиму серамал ва ҷилдорӣ мустақками бадасто-шуморо болида мегардонад. Ҳамеша зебо бимонед.

НАРОДНЫЕ МУДРОСТИ О КРЕПКОМ ЗДОРОВЬЕ!

- Плохо спишь, боль в голове - съешь капусты дольки две.
- Чем старше мужичок, тем важнее ему лучок!
- Насморк, кашель, голова - лук с медком прими сперва.
- Артроз и судороги ног бояться валенных сапог (насыпь в те валенки гороху, ходи в них чаще и не охай!).
- Болят суставы и спина - вотри репейник (семена).
- Артрит, подагру и склероз питай арбузами до слез.
- Коль соли в пятке допекли, за можжевеликом беги - настой на водке из корней перед едой по ложке пей.
- Нерв седалищный болит - грей кирпич, пусть с ним и спит.
- Если есть грибок в ногах - по траве носись в лугах.
- Ревматизм натри и грей соком редьки почерней.
- Чеснок зеленый (в нем германий) сосуды лечит со старанием.
- Заешь обед кусочком сыра - в зубах не будет места дырам.
- Нужный в яблоках пектин гонит прочь холестерин.
- Ожог закрой морковью с терки, чуть облепихи иль ка-сторки. Сгодится может и медок (коль не слизнет его едок).
- Гепатиту гибель дарят корни ревеня в отваре.

ЗАМЕТКИ ХОЗЯЮШКИ

Домашняя Куриная колбаса

Самая вкусная из всех колбас - это, конечно же, домашняя колбаса, сделанная своими руками, без всяких вредных добавок и примесей.

Ингредиенты:

- 500 г куриного мяса (у меня куриная грудка),
- 3 зубчика чеснока,
- 200 мл сливок,
- 2 яичных белка,
- 1 ч.л. соли,
- 1 ч.л. сладкой молотой паприки,
- черный молотый перец
- специи и травы по вкусу.

Первый вариант: Куриное мясо пропустить через мясорубку. Чеснок измельчить и добавить в куриный фарш. Затем добавить в куриный фарш сливки, яичные белки и специи и очень хорошо вымесить, чтобы получилась однородная масса. Выложить полученный куриный фарш в фольгу и плотно завернуть и закрутить концы. Сверху фольгу обернуть несколькими слоями пищевой пленки и завязать концы ниткой, так чтобы не проникла вода. Выложить в кастрюлю заполненную водой, так чтобы вода покрывала колбасу и варить 30-40 минут. Вынуть из воды и остудить. Положить домашнюю вареную колбасу в холодильник на ночь. Второй вариант: начинить кишки. Свяжать с обеих сторон ниткой. Сделать в колбасе несколько проколов тонкой иглой. Воду довести до кипения и посолить. Варить колбасу при очень слабом кипении. Остудить.

КАК УНИЧТОЖИТЬ ПЛЕСЕНЬ СО СТЕН КВАРТИРЫ

Берем 2 ч.л. эфирного масла чайного дерева (для дезинфекции); 2 чашки воды, 1ч.л. спирта для растворения масла (на дно). Залейте в пульверизатор ингредиенты, встряхните и брызгайте на проблемные зоны. Срок хранения - не ограничен.

Уксус уничтожает 82% плесени, его тоже можно использовать для борьбы с плесенью. Налейте уксус в пульверизатор и распылите. Запах уксуса уйдет через несколько часов.

Рубрику подготовила Юсуфи З.

ДТТ - СОҶИБИ ҶОМИ ДТТ

Аз 24-уми ноябр то 2-юми декабри соли 2016 дар Донишгоҳи техникии Тоҷикистон ба

номи академик М. Осимӣ мусобақаҳои варзишӣ оид ба волейбол ва шоҳмот байни омӯзго-

рону кормандони макотиби олии кишвар гузаронида шуд.

Дар мусобақаи варзишӣ оид ба волейбол дастаи волейболбозони Донишгоҳи техникии Тоҷикистон маҳорати баланди варзишӣ нишон дода, ҳамаи ҳарифонашонро мағлуб намуда, сазовори ҷойи якум ва соҳиби ҷоми Донишгоҳи техникии Тоҷикистон, инчунин мукофоти пулӣ гардиданд.

Раёсати донишгоҳ дастаи волейболбозонро бо пирӯзиашон табрик ва муборакбод намуда, ба онҳо дар фатҳи қуллаҳои минбаъдаи варзишӣ комёбиҳои беназирро орзуманданд.

Ф. Табаров,
мудири шуъбаи кор
бо ҷавонон ва варзиши ДТТ

МУАССИС:

Донишгоҳи техникии Тоҷикистон

Ҳайати таҳририя:

Амонзода И.Т., Тошматов М.Н., Ҳақимов Ф.Қ.,
Бобоев Х.Б., Юсупов М.Ч., Юсупова З.Р.

Нишони мо:

734061- ш. Душанбе, кӯчаи Н.Қаробоев 63/3

Рӯзнама ба хотири риояи озодии афкор маводеро низ ба таъбир мерасонад, ки хилофи назараш аст. Аз ин рӯ, масъулияти ақидаи муаллифро ба уҳда намегирад.

Рӯзнама 14 юни соли 2011 таҳти рақами 0136/рз дар Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қайд гирифта шудааст.

Рӯзнама дар ҚДММ «Мега принт»-и шаҳри Душанбе ҷоп шудааст. Теъдоди нашр 1300 нусха.

Фановар
Нашри Донишгоҳи техникии Тоҷикистон
13 декабри 2016

Рӯзнама бо се забон:
тоҷикӣ, русӣ ва англисӣ
ҷоп мешавад.

САРМУҲАРРИР:
Раҷабалӣ ШАРИФОВ